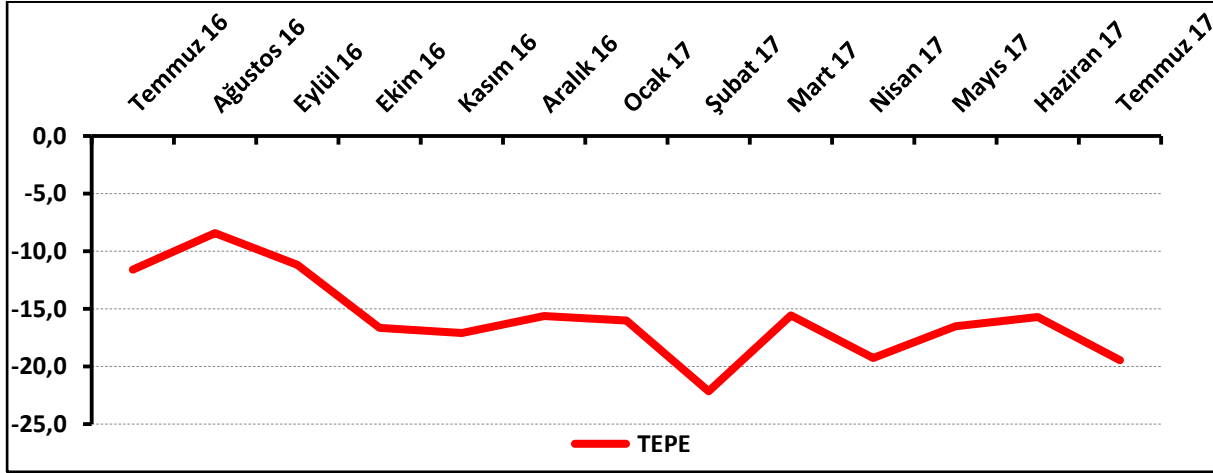

GELECEĞE YÖNELİK OLUMSUZ BEKLENTİ PERAKENDE GÜVENİNİ DÜŞÜRDÜ

2017 yılının ilk yarısında -16,8 puan seviyesine gerileyen perakende güveni Temmuz ayında -19,5 puan değerini aldı. Endeks, bir önceki aya göre 3,8 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 7,9 puanlık bir düşüş kaydetti. Yıllık düşüşte geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. Akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb. sektörlerinden oluşan “Diğer” sektör gurubu Temmuz ayında perakende güveninde en çok artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni hem geçen aya hem de geçen yıla kıyasla azaldı

Temmuz ayında -19,5 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 7,9 puan, geçen aya göre ise 3,8 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili olurken; bir önceki aya göre azalmasında ise önümüzdeki 3 ayda satış beklentisinin kötüleşmesi etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Temmuz 2016 – Temmuz 2017)¹**Tablo-1. TEPE, Aylık Seri**

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-11,0	-2,8	-3,4	-7,5	-5,4	-5,6	-9,7	-12,6	-11,1	-3,1	3,9	2,9
2016	1,5	-5,8	-10,8	-5,1	-11,2	-12,3	-11,6	-8,4	-11,2	-16,6	-17,1	-15,6
2017	-16,0	-22,2	-15,6	-19,3	-16,5	-15,7	-19,5					

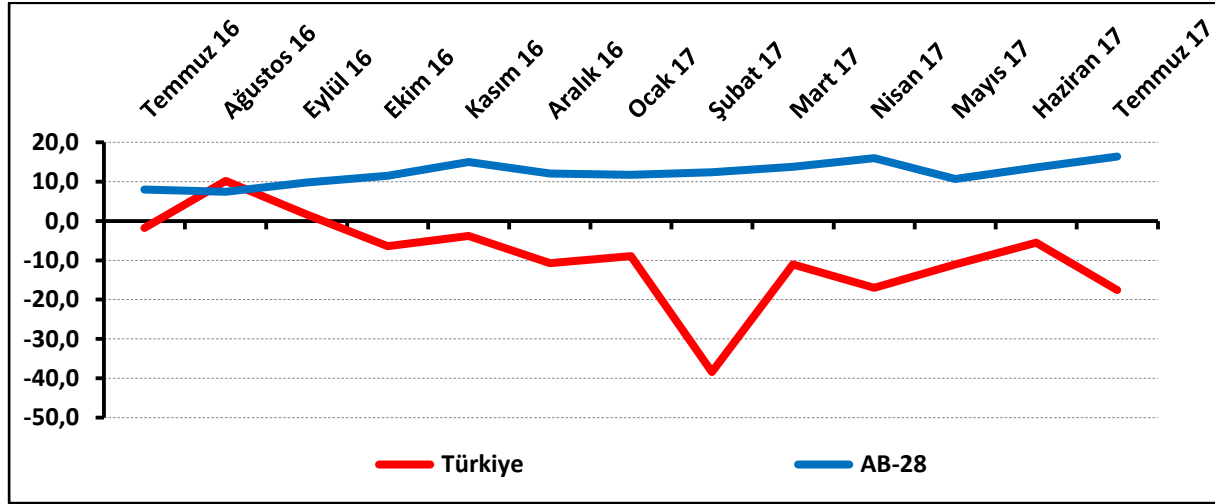
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri düşüşte

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Temmuz 2017’de -17,5 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 12,0 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 15,7 puan azaldı.

Temmuz 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 27,2’si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 42,8’i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 30 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Temmuz 2016 – Temmuz 2017)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

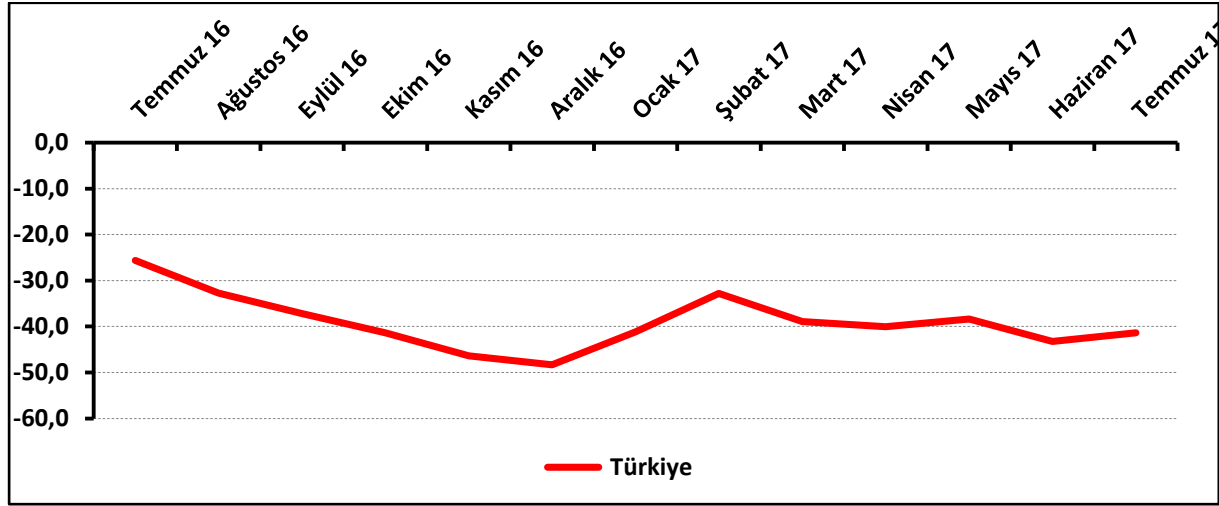
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	12,3	20,4	7,6	1,6	8,1	3,2	3,3	-14,2	-4,7	5,7	35,2	27,9
2016	15,4	2,4	-1,6	9,3	1,5	1,0	-1,8	10,2	1,6	-6,4	-3,8	-10,7
2017	-8,9	-38,4	-11,0	-17,0	-11,0	-5,5	-17,5					

Perakendecilerin işlerdeki toparlanma algısı geçen yıla göre azaldı

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Temmuz 2017’de -41,4 puan değerini alarak, Haziran 2017’ye göre 1,8 puan artarken; Temmuz 2016’ya göre 15,8 puan azaldı.

Temmuz 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 18,4’ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 56,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 24,7 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Temmuz 2016 – Temmuz 2017)

Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

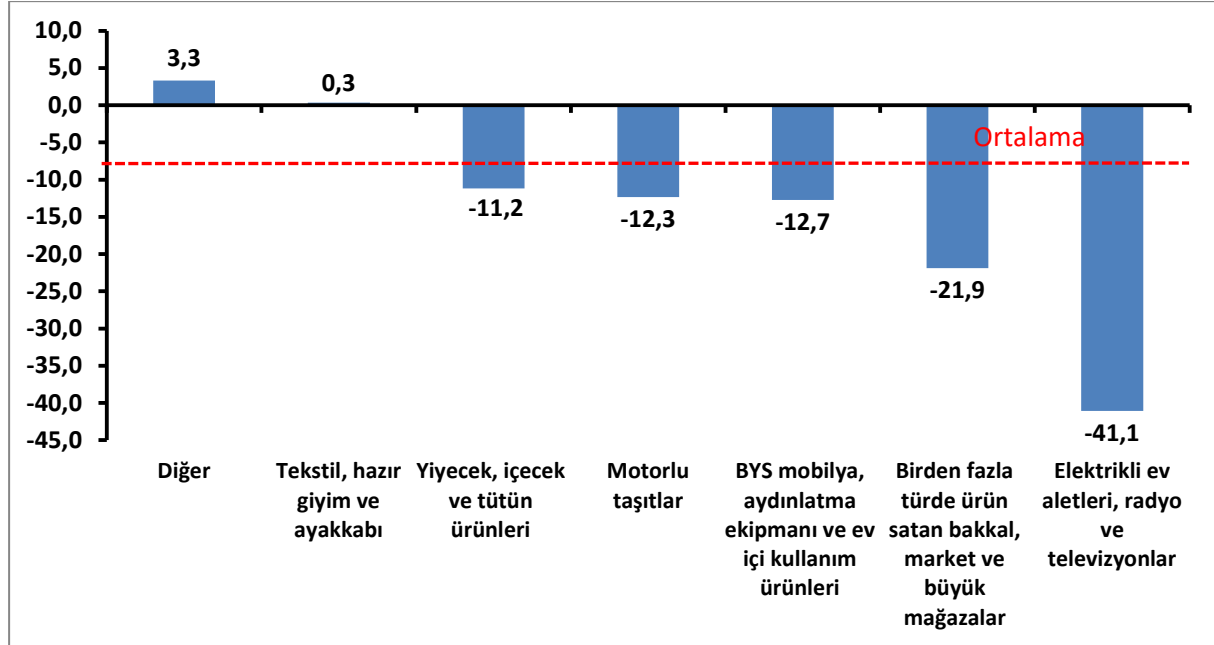
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-34,3	-23,1	-19,5	-28,7	-22,3	-26,7	-33,0	-32,8	-30,2	-34,4	-26,3	-21,7
2016	-19,0	-28,8	-28,8	-14,9	-26,5	-37,0	-25,6	-32,7	-37,2	-41,4	-46,4	-48,3
2017	-41,1	-32,8	-38,9	-40,0	-38,4	-43,2	-41,4					

Perakende güveni en fazla azalan sektör “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Temmuz 2017’de, geçen yılın aynı dönemine göre artış akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb. sektörlerinden oluşan “Diğer” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörlerinde gerçekleşti. Bu sektörlerde güvenin artışında özellikle geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimindeki iyileşme etkili oldu.

“Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerindeki perakende güveninde düşüş gözlemlendi. Akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.’den oluşan “Diğer” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörleri ortalamanın üzerinde ve pozitif değer aldı. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu. Sektörde, endeksin tüm alt göstergelerinde olumsuz gelişmeler yaşanırken, özellikle önümüzdeki 3 ayda satış beklentisindeki kötüleşmenin etkili olduğu görüldü.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Temmuz 2017’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede beklentiler kötüleşiyor

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Temmuz 2017’de, “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentisi” göstergeleri hem Temmuz 2016’ya hem de Haziran 2017’ye göre azaldı. “Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri Temmuz 2016’ya göre azalırken, Haziran 2017’ye göre arttı. “Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” göstergesi ise ters seyir izledi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 07/2016	Endeks 06/2017	Endeks 07/2017	Bir önceki aya göre değişim 07/2017	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 07/2017
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-39,9	-52,6	-48,8	3,8	-8,9
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	6,9	10,9	7,9	-3,0	1,0
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-15,0	-16,0	-27,2	-11,2	-12,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-1,8	-5,5	-17,5	-12,0	-15,7
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-1,3	-0,7	-1,4	-0,7	-0,1
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	15,0	23,3	22,3	-1,0	7,3
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-25,6	-43,2	-41,4	1,8	-15,8
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	6,8	0,3	2,5	2,2	-4,3

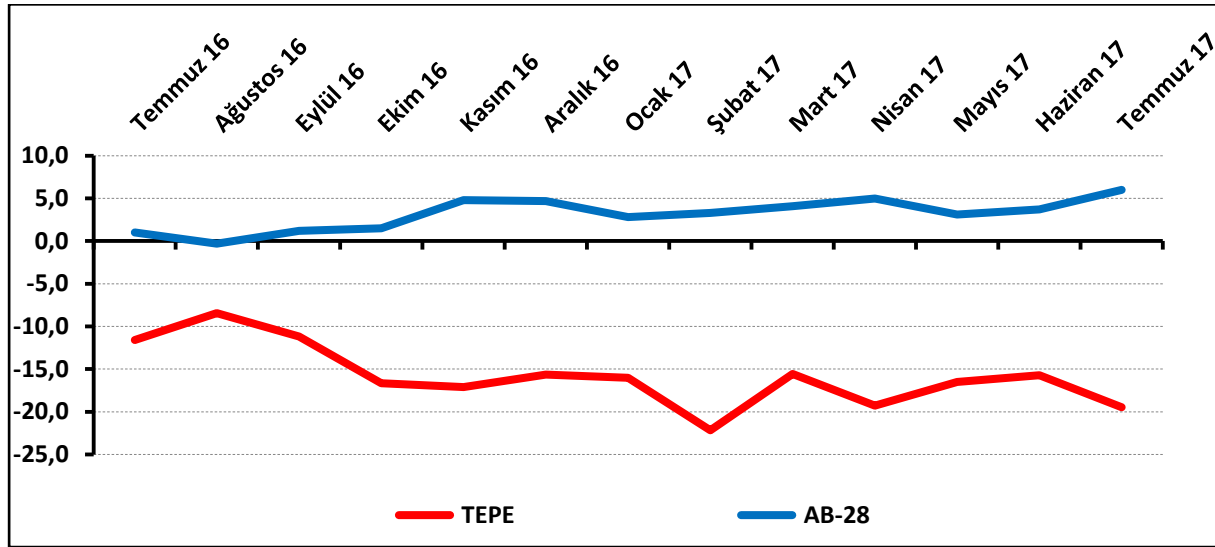
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni hem geçen yıla hem de geçen aya kıyasla arttı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Temmuz 2017’de 6,0 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 2,3 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 5,0 puan arttı. Türkiye, hem geçen yılın aynı dönemine hem de geçen aya kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Temmuz 2016 – Temmuz 2017)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	1,6	-0,3	2,0	1,8	5,3	2,0	4,0	7,3	9,1	9,6	8,3	6,0
2016	4,6	4,4	4,5	2,0	3,0	1,6	1,0	-0,3	1,2	1,5	4,8	4,7
2017	2,8	3,3	4,1	5,0	3,1	3,7	6,0					

Perakende güveninde Türkiye, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında İngiltere, Temmuz ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. İngiltere'yi Finlandiya, Sırbistan ve İtalya takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Yunanistan, Avusturya ve Türkiye oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış İngiltere'de yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Temmuz 2016'ya göre değişim AB-28'de 5,0 puan, Euro Bölgesi'nde 2,3 puan oldu. Haziran 2017'ye göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Temmuz 2016 ve Haziran 2017'ye göre)

Ülkeler*	Temmuz 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Haziran 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
İngiltere	18,2	15,3
Finlandiya	12,9	10,6
Sırbistan	12,3	2,3
İtalya	7,6	-0,6
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	7,5	-0,2
Fransa	6,6	3,1
Hollanda	5,8	1,2
AB-28	5,0	2,3
Hırvatistan	4,1	0,2
Macaristan	4,0	-1,2
Polonya	3,5	-0,7
Çek Cumhuriyeti	3,2	0,5
Slovenya	3,0	-8,3
Euro Bölgesi-19	2,3	-0,4
Belçika	1,9	-3,2
Makedonya Cumhuriyeti	1,7	1,3
Portekiz	1,7	0,8
Malta	0,5	4,9
Bulgaristan	0,1	0,2
İsveç	-0,8	-0,7
İspanya	-1,1	-0,8
Danimarka	-1,4	0,7
Romanya	-1,8	-0,4
Almanya	-2,2	-3,9
Slovakya	-2,3	-0,4
Letonya	-2,5	0,3
Karadağ	-2,8	-0,1
Litvanya	-3,5	2,5
Estonya	-4,2	-1,7
Türkiye	-7,9	-3,8
Avusturya	-9,0	-3,3
Yunanistan	-9,5	2,1

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

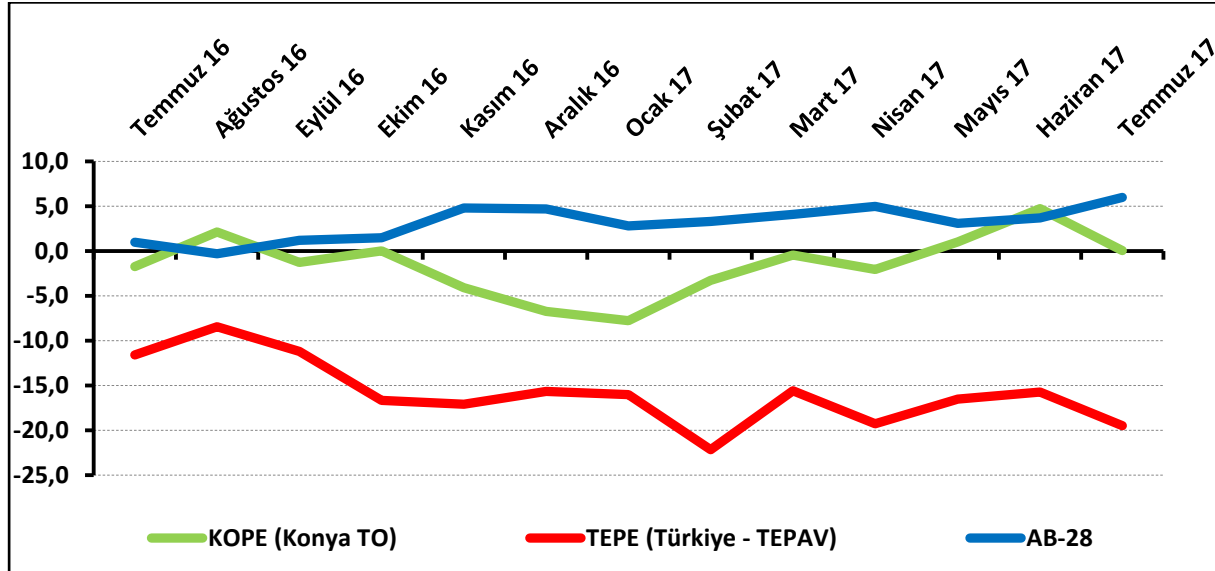
**Sıralama Temmuz 2016 değişimine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012’den bu yana Konya’da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Temmuz ayında TEPE, -19,5 puan değerini alırken KOPE 0 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 1,7 puan artarken, TEPE 7,9 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 4,7 puan azaldı. Konya perakendesi, temmuz ayında AB-28’in gerisinde kalırken, Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Temmuz 2016 – Temmuz 2017)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-0,9	2,5	-1,4	-0,6	3,9	1,5	0,7	1,2	-2,7	1,7	9,9	5,7
2016	1,8	-0,9	-3,7	-1,9	-2,3	-2,7	-1,7	2,1	-1,3	0,0	-4,1	-6,7
2017	-7,8	-3,3	-0,4	-2,1	1,0	4,7	0,0					